

GHIDUL ALEGĂTORULUI AFLAT ÎN STRĂINĂTATE

la alegerile Președintelui Republicii Moldova
din 30 octombrie 2016

CUPRINS:

Pentru informații suplimentare vizitați paginile web:

www.cec.md www.voteaza.md alegator.md

Comisia Electorală Centrală - Republica Moldova
tel.: +373 22 251 451; fax: +373 22 234 047
e-mail: info@cec.md
str. Vasile Alecsandri, nr.119, Chișinău, MD-2012

1. Președintele Republicii Moldova.....	5
2. Cum se alege Președintele Republicii Moldova?.....	6
3. Care sînt atribuțiile Președintelui Republicii Moldova?.....	7
4. Cum se stabilește data alegerilor prezidențiale?.....	8
5. Cine poate candida la funcția de Președinte al Republicii Moldova?.....	8
6. Cine asigură organizarea și desfășurarea operațiunilor electorale peste hotare?.....	9
7. Unde se poate vota peste hotarele Republicii Moldova?.....	10
8. Cine poate vota aflîndu-se în străinătate?.....	11
9. Cine nu poate vota aflîndu-se în străinătate?.....	11
10. Care sînt actele de identitate în baza cărora se poate vota în străinătate?.....	11
11. Pe ce fel de liste se vor regăsi cetățenii RM din străinătate?.....	12
12. Înregistrarea prealabilă a cetățenilor RM cu drept de vot de peste hotare....	12
13. Buletinul de vot.....	15
14. Cînd și cum se votează în străinătate?.....	15
15. Cum se stabilesc rezultatele alegerilor?	17
16. Drepturile și obligațiile alegătorului.....	18

Tiraj: 2 000 ex.

Acest material este realizat cu sprijinul Programului “Îmbunătățirea calității democrației în Moldova prin suport parlamentar și electoral”, implementat de PNUD Moldova și finanțat de Guvernul Suediei și Guvernul Norvegiei, precum și cu suportul Consiliului Europei. Opiniile exprimate nu reflectă neapărat viziunea partenerilor de dezvoltare.

La 30 octombrie 2016 vor avea loc alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova. Codul electoral prevede că „Cetățenii Republicii Moldova care locuiesc în afara țării beneficiază de drepturi electorale depline în condițiile prezentului cod. Misiunile diplomatice și oficiile consulare sînt obligate să creeze condiții pentru ca cetățenii să-și exercite liber drepturile lor electorale”.

Dacă doriți să vă exercitați dreptul de vot, urmați acest ghid informativ pentru a afla:

- ✓ cum își pot exercita dreptul de vot cetățenii Republicii Moldova aflați în străinătate;
- ✓ ce trebuie să faceți pentru a evita situațiile ce vă pot împiedica să veniți la votare;
- ✓ cum vă poate ajuta Comisia Electorală Centrală și Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, prin misiunile diplomatice și oficiile consulare din străinătate, pentru a vă putea exercita dreptul de vot.

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

Președintele Republicii Moldova este șeful statului, el reprezintă statul și este garantul suveranității, independenței naționale, al unității și integrității teritoriale a țării. (art.77, Constituția Republicii Moldova)

Din anul 2000 pînă în 2016 Președintele Republicii Moldova era ales de Parlament prin vot secret. Între anii 1991-2000 și din anul 2016, președintele țării este ales prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, întreg teritoriul țării constituind o circumscripție electorală.

Mandatul Președintelui Republicii Moldova durează 4 ani și se exercită de la data depunerii jurământului. Mandatul Președintelui Republicii Moldova poate fi prelungit, prin lege organică, în caz de război sau de catastrofă.

Nici o persoană nu poate îndeplini funcția de Președinte al Republicii Moldova decît pentru cel mult două mandate consecutive.

Calitatea de Președinte al Republicii Moldova este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții retribuite. Șeful statului se bucură de imunitate și nu poate fi tras la răspundere juridică pentru opiniile exprimate în exercitarea mandatului.

Parlamentul poate hotărî punerea sub acuzare a Președintelui Republicii Moldova, cu votul a cel puțin 2/3 din numărul deputaților aleși, în cazul în care săvîrșește o infracțiune, iar competența de judecată aparține Curții Supreme de Justiție, în condițiile legii. Președintele este demis de drept la data rămînerii definitive a sentinței de condamnare.

CUM SE ALEGE PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA?

Pentru alegerea președintelui țării se aplică sistemul electoral majoritar. Alegerile prezidențiale se consideră valabile dacă la scrutin au participat nu mai puțin de 1/3 din numărul de alegători înscriși în listele electorale. La al doilea tur de scrutin se consideră ales candidatul care a obținut cel mai mare număr de voturi, indiferent de numărul alegătorilor care au participat la alegeri.

Vacanța funcției de Președinte al Republicii Moldova intervine în caz de:

- expirare a mandatului;
- demisie;
- demitere;
- imposibilitate definitivă a exercitării atribuțiilor;
- deces.

Cererea de demisie a Președintelui Republicii Moldova este prezentată Parlamentului, care se pronunță asupra ei.

Imposibilitatea exercitării atribuțiilor mai mult de 60 de zile de către șeful statului este confirmată de Curtea Constituțională în termen de 30 de zile de la sesizare. În termen de 2 luni de la data la care a intervenit vacanța funcției de Președinte al Republicii Moldova, se vor organiza, în conformitate cu legea, alegeri pentru un nou Președinte.

Dacă funcția de Președinte al Republicii Moldova devine vacantă sau dacă Președintele este demis, ori dacă se află în imposibilitate temporară de a-și exercita atribuțiile, interimatul se asigură, în ordine, de Președintele Parlamentului sau de Primul-ministru.

CARE SÎNT ATRIBUȚIILE PREȘEDINTELUI REPUBLICII MOLDOVA?

Atribuțiile Președintelui Republicii Moldova sînt:

- ✓ convoacă Parlamentul în cel mult 30 de zile de la alegeri;
- ✓ are dreptul la inițiativă legislativă;
- ✓ poate lua parte la lucrările Parlamentului și adresează Parlamentului mesaje cu privire la principalele probleme ale națiunii;
- ✓ promulgă legile;
- ✓ dizolvă Parlamentul în condițiile legii;
- ✓ după consultarea fracțiunilor parlamentare, desemnează un candidat pentru funcția de Prim-ministru, iar în baza votului de încredere al Parlamentului, numește Guvernul;
- ✓ poartă tratative și ia parte la negocieri, încheie tratate internaționale în numele Republicii Moldova și le prezintă, în modul și în termenul stabilit de lege, spre ratificare Parlamentului;
- ✓ la propunerea Guvernului, acreditează și recheamă reprezentanții diplomați ai Republicii Moldova și aprobă înființarea, desființarea sau schimbarea rangului misiunilor diplomatice;
- ✓ primește scrisorile de acreditare și de rechemare ale reprezentanților diplomați ai altor state în Republica Moldova;
- ✓ este comandantul suprem al forțelor armate. El poate declara, cu aprobarea prealabilă a Parlamentului, mobilizarea parțială sau generală;
- ✓ în caz de agresiune armată îndreptată împotriva țării, ia măsuri pentru respingerea agresiunii, declară stare de război și le aduce, neîntîrziat, la cunoștința Parlamentului;
- ✓ numește în funcție judecătorii instanțelor judecătorești, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii;
- ✓ conferă decorații și titluri de onoare;
- ✓ acordă grade militare supreme prevăzute de lege;
- ✓ soluționează problemele cetățeniei Republicii Moldova și acordă azil politic;
- ✓ numește în funcții publice în condițiile prevăzute de lege;
- ✓ acordă grațiere individuală;
- ✓ poate cere poporului să-și exprime, prin referendum, voința asupra problemelor de interes național;
- ✓ acordă ranguri diplomatice;
- ✓ conferă grade superioare de clasificare lucrătorilor din procuratură și judecătorii și altor categorii de funcționari în condițiile legii;
- ✓ suspendă actele Guvernului, ce contravin legislației, pînă la adoptarea

- ✓ hotărârii definitive a Curții Constituționale; exercită și alte atribuții stabilite prin lege.

CUM SE STABILEȘTE DATA ALEGERILOR PREZIDENȚIALE?

Alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova se vor desfășura cu cel puțin 30 de zile și cel mult 60 de zile înainte de expirarea mandatului președintelui în funcție. Data alegerilor prezidențiale se stabilește de către Parlament cu cel puțin 60 de zile înainte de ziua alegerilor.

CINE POATE CANDIDA LA FUNCȚIA DE PREȘEDINTE AL REPUBLICII MOLDOVA?

Poate fi ales Președinte al Republicii Moldova cetățeanul cu drept de vot care are 40 de ani împliniți, a locuit sau locuiește permanent pe teritoriul Republicii Moldova nu mai puțin de 10 ani și posedă limba de stat.

Desemnarea candidaților la funcția de Președinte al Republicii Moldova se face începând cu 60 de zile înainte de data alegerilor pentru funcția respectivă și terminând cu 30 de zile înainte de ziua alegerilor.

Pentru a fi înregistrați de CEC, toți candidații la funcția de Președinte al Republicii Moldova depun liste de subscripție, care conțin semnăturile a cel puțin 15 000 și nu mai mult de 25 000 de alegători din cel puțin jumătate din numărul unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea ale Republicii Moldova.

CINE ASIGURĂ ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA OPERAȚIUNILOR ELECTORALE PESTE HOTARE?

Comisia Electorală Centrală

(CEC) - organ de stat, care activează permanent și care este constituit pentru realizarea politicii electorale, organizarea și desfășurarea alegerilor. Comisia Electorală Centrală este constituită din 9 membri cu vot deliberativ: un membru este desemnat de către Președintele Republicii Moldova, 8 membri - de către fracțiunile parlamentare, proporțional numărului de mandate obținute.

CEC este asistat de către un aparat de lucru.

Consiliul electoral de circumscripție electorală municipală Chișinău

- organ electoral constituit cu cel puțin 50 de zile înainte de alegeri de către CEC. Acesta gestionează procesul electoral la nivel de circumscripție, dar și în cadrul birourilor electorale ale secțiilor de votare organizate peste hotare.

Birourile electorale ale secțiilor de votare organizate peste hotare

- organe electorale constituite dintr-un președinte, desemnat de șeful misiunii diplomatice ori al oficiului consular din cadrul acestora, sau al personalului altor instituții ale serviciului diplomatic și din 6-10 reprezentanți ai partidelor și altor organizații social-politice reprezentate în Parlament, câte unul desemnat de fiecare partid sau altă organizație social-politică. Birourile gestionează procesul electoral la nivel de secție de votare și se constituie cu cel puțin 25 de zile înainte de ziua alegerilor, din 5-11 membri.

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene.

prin intermediul misiunilor diplomatice (inclusiv al reprezentanțelor permanente de pe lângă organismele internaționale) și al oficiilor consulare, asigură buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru cetățenii Republicii Moldova aflați peste hotarele țării.

UNDE SE POATE VOTA PESTE HOTARELE REPUBLICII MOLDOVA?

Pentru alegerile la funcția de Președinte al Republicii Moldova, pe lângă misiunile diplomatice (inclusiv reprezentanțele permanente de pe lângă organismele internaționale) și oficiile consulare ale RM se organizează una sau mai multe secții de votare pentru alegătorii care se află în străinătate la data alegerilor.

În afară de acestea, pot fi organizate secții de votare și în alte localități. Organizarea acestor secții se stabilește de Comisia Electorală Centrală, la propunerea Guvernului, în colaborare cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și cu alte autorități ale administrației publice centrale, **în baza înregistrării prealabile a cetățenilor Republicii Moldova și a numărului alegătorilor care au participat la scrutinul precedent.**

Atenție!

Lista secțiilor de votare poate fi găsită pe paginile oficiale ale Comisiei Electorale Centrale, Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Biroului pentru Relații cu Diaspora și pe site-urile misiunilor diplomatice și ale oficiilor consulare ale Republicii Moldova.

CINE POATE VOTA AFLÎNDU-SE ÎN STRĂINĂTATE?

Dreptul de a alege îl au cetățenii Republicii Moldova care au împlinit, inclusiv în ziua alegerilor, vârsta de 18 ani, cu excepția celor privați de acest drept în modul stabilit de lege.

Fiecare alegător își exprimă votul personal. Votarea în locul unei alte persoane este interzisă. Votul exercitat în cadrul alegerilor este secret. Participarea cetățenilor la alegeri este benevolă.

Nimeni nu are dreptul să exercite presiuni asupra alegătorului cu scopul de a-l sili să participe sau să nu participe la alegeri, precum și asupra exprimării de către acesta a liberei sale voințe.

Orice cetățean al Republicii Moldova cu drept de vot, care în ziua votării se va afla în străinătate, **poate vota la o singură secție de votare** constituită în afara țării, indiferent de statutul aflării sale pe teritoriul statului respectiv.

CINE NU POATE VOTA AFLÎNDU-SE ÎN STRĂINĂTATE?

- ✗ Persoanele care nu sînt cetățeni ai Republicii Moldova sau nu au împlinit vârsta de 18 ani;
- ✗ Persoanele care sînt recunoscute incapabile prin hotărîre definitivă a instanței de judecată.

CARE SÎNT ACTELE DE IDENTITATE ÎN BAZA CĂRORA SE POATE VOTA ÎN STRĂINĂTATE?

Actele de identitate în baza cărora se permite participarea la alegeri în afara Republicii Moldova sînt:

- pașaportul cetățeanului Republicii Moldova;
- livretul de marinar.

ÎN BAZA CĂROR LISTE ELECTORALE VOTEAZĂ CETĂȚENII REPUBLICII MOLDOVA CU DREPT DE VOT AFLAȚI ÎN STRĂINĂTATE?

Listele de bază – în ele se înscriu datele colectate de misiunile diplomatice/oficiile consulare și sînt trecuți colaboratorii misiunilor diplomatice sau ai oficiilor consulare, alegătorii care se află la evidență consulară permanentă sau temporară, alegătorii care au solicitat includerea lor cu cel tîrziu 40 de zile înainte de ziua alegerilor.

În **listele suplimentare** vor fi înscriși alegătorii care nu se regăsesc în listele electorale de bază, dar vin să voteze în ziua alegerilor și prezintă un act de identitate care le permite să participe la alegeri.

ÎNREGISTRAREA PREALABILĂ A CETĂȚENILOR REPUBLICII MOLDOVA CU DREPT DE VOT DE PESTE HOTARE

Înregistrarea prealabilă permite stabilirea concentrațiilor majore de alegători în vederea constituirii secțiilor de votare suplimentare.

Cetățenii cu drept de vot care se vor afla în străinătate în ziua alegerilor prezidențiale din 30 octombrie 2016 se pot înregistra prealabil. Pentru aceasta trebuie să acceseze pagina web www.alegator.md, să selecteze rubrica „Înregistrarea prealabilă” și să urmeze pașii indicați.

The image shows a screenshot of a web form titled 'Verificare persoană'. The form contains the following fields: a heading 'Vă rugăm să vă identificați' with a sub-note 'Completați toate câmpurile de mai jos.'; a dropdown menu for 'IDNP' with the value 'IDNP-ul din 13 cifre'; a text input field for 'Data nașterii' with the value 'ziua luna anul nașterii'; a checkbox for 'Verificare anti-robot' with the label 'Nu sunt robot'; and a blue button at the bottom labeled 'Verifică identitatea'.

Procedura debutează cu apăsarea butonului ”Începe” sau cu selectarea uneia dintre opțiunile ”Verificare” ori ”Înregistrare”.

Aplicația va deschide un formular on-line care acordă posibilitate persoanei de a se identifica, urmînd obligatorii pașii:

- completarea câmpurilor afișate (IDNP, data nașterii);
- bifarea obligatorie a câmpului anti-robot;
- apăsarea butonului ”Verifică identitatea”.

După ce câmpurile vor fi completate cu date valide, persoana va efectua următoorii pași:

- va accesa butonul ”Înregistrare nouă”;
- va introduce datele despre locul aflării sale în ziua scrutinului prin selectarea denumirii localității și țării afișate;
- va indica adresa de e-mail validă la care va primi mesajul de confirmare a înregistrării;

Notă: adresa de e-mail se indică obligatoriu în ambele câmpuri afișate.

- va apăsa butonul ”Înregistrează”.

Procedura de înregistrare se consideră finalizată doar atunci cînd solicitantul îndeplinește următoarele condiții:

- a) confirmă înregistrarea prin accesarea linkului indicat în mesajul generat automat la adresa electronică indicată în formularul de înregistrare;
- b) verifică corespunderea datelor incluse în declarația generată automat;
- c) bifează pătrățelul din fața textului ”**Confirm pe propria răspundere**”, în felul acesta fiind activat butonul ”**Confirm declarația**”;
- d) apasă butonul ”**Confirm declarația**”.

Odată cu apăsarea butonului "Confirm declarația" alegătorul își exprimă astfel voința de a participa la acest scrutin și solicită radierea temporară din lista electorală de bază de la locul său de domiciliu/reședință din Republica Moldova sau din lista electorală întocmită de misiunea diplomatică sau oficiul consular unde este luat la evidență consulară, precum și în cazul în care nu are domiciliul/reședința în Republica Moldova, cu includerea în lista electorală de bază a secției de votare din străinătate, în cazul constituirii acesteia.

ATENȚIE!

*Perioada de înregistrare prealabilă a cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot se va încheia cu 40 de zile înainte de ziua alegerilor, adică la **19 septembrie 2016**.*

Remarcă Înregistrarea prealabilă nu este obligatorie. Cetățenii care, din diferite motive, nu se înregistrează în prealabil, își pot exercita dreptul de vot, prezentându-se în ziua alegerilor la orice secție de votare constituită în afara țării. Aceștia vor fi înscrisi în listele electorale suplimentare.

Alegătorul este în drept, cu cel mult 25 de zile înainte de ziua alegerilor, să-și anuleze înregistrarea prealabilă efectuată anterior sau să-și schimbe localitatea de înregistrare în țara din străinătate, efectuând o nouă înregistrare.

În situația în care, în ziua alegerilor, alegătorul înregistrat prealabil la o secție de votare de peste hotarele țării, intenționează să voteze pe teritoriul Republicii Moldova, acesta va putea vota la secția de votare de pe teritoriul Republicii Moldova de unde a fost radiat, fiind inclus în lista suplimentară. Alegătorul va completa și depune o declarație pe proprie răspundere privind abținerea de la votarea multiplă, fiind informat despre răspunderea penală în caz de încălcare a acestei obligații.

BULETINUL DE VOT

Modelul și textul buletinului de vot pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova se aprobă prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale. Concurenții electorali se înscriu în buletine în ordinea rezultată din tragerea la sorți.

Buletinele de vot se tipăresc pe hârtie opacă (mată), cel mai târziu cu 3 zile înainte de ziua alegerilor într-o cantitate corespunzătoare numărului de alegători. Pe fiecare buletin se aplică două numere, care corespund numărului de ordine al circumscripției și numărului de ordine al secției de votare respective.

Comisia Electorală Centrală expediază buletinele de vot birourilor electorale ale secțiilor de votare constituite în afara Republicii Moldova cu cel târziu 3 zile înainte de ziua alegerilor. Numărul buletinelor se calculează în funcție de numărul estimativ de alegători stabilit în baza informației prezentate de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și a celei acumulate de Comisia Electorală Centrală, dar nu mai mult de 3000 de buletine de vot pentru fiecare secție de votare.

CÎND ȘI CUM SE VOTEAZĂ ÎN STRĂINĂTATE?

Votarea se efectuează într-o singură zi, între orele 7.00 și 21.00, ora locală a țării unde se află secția de votare.

Remarcă Biroul electoral al secției de votare poate prelungi cu cel mult 2 ore timpul rezervat votării, pentru ca toți alegătorii care își așteaptă rîndul la secția de votare respectivă să-și poată realiza dreptul de a vota.

Votarea se efectuează în localuri special amenajate cu mese la care se eliberează buletinele de vot, cu cabine sau camere pentru vot secret și cu urne de vot.

Procedura de vot

1. Alegătorul prezintă operatorului actul de identitate. În cazul în care nu se regăsește în lista electorală de bază, este inclus în lista electorală suplimentară. După completarea datelor în lista electorală, alegătorul va semna în dreptul numelui său pentru declarația prin care se abține de la votarea multiplă și pentru faptul înmînării buletinului de vot.

2. Un membru al biroului electoral aplică în actul de identitate al alegătorului ștampila cu mențiunea care confirmă votarea în ziua respectivă, și anume:

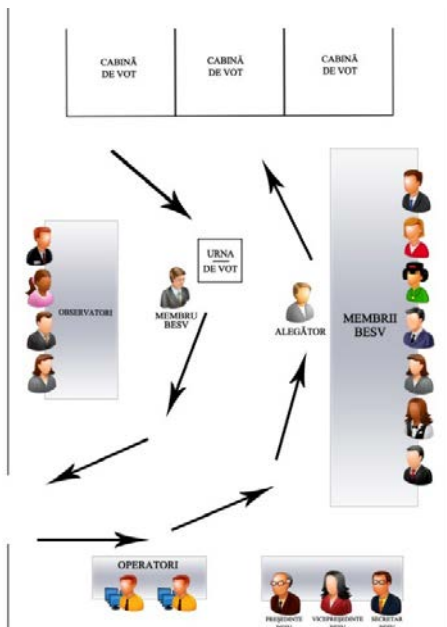
- la paginile 6 sau 8 din pașaportul cetățeanului Republicii Moldova;
- pe verso-ul livretului de marinar.

3. Buletinul de vot se completează de către alegător numai în cabina pentru vot secret.

4. În cazul în care alegătorul a completat greșit buletinul, la cererea lui, biroul electoral al secției de votare anulează acest buletin și îi eliberează imediat, o singură dată, un nou buletin de vot.

5. Buletinul de vot este pliat și introdus în urna de vot.

6. Este strict interzis a se intra în localul de votare cu arme de foc sau cu arme albe.

Va fi declarat nevalabil buletinul de vot, dacă alegătorul:

- va aplica ștampila cu inscripția "Votat" în mai multe patrulete;
- nu va aplica ștampila cu inscripția "Votat" în nici un cerc din nici un patrulete;
- va înscrie denumiri sau nume suplimentare ale concurenților electorali;
- îl va deforma sau deteriora astfel încât nu va fi clară opțiunea sa.

ATENȚIE!!!

Ștampila cu inscripția "Votat" se aplică într-un singur patrulete al buletinului de vot.

CUM SE STABILESC REZULTATELE?

După închiderea secțiilor de votare, membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare constituite în străinătate numără voturile valabil exprimate pentru fiecare concurent electoral și buletinele declarate nevalabile. Rezultatele sînt consemnate într-un proces-verbal și prezentate Consiliului electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău.

Consiliul electoral al circumscripției electorale municipale Chișinău consemnează, la fel, într-un proces-verbal, rezultatele totalizării voturilor pe întreaga circumscripție, inclusiv cele expediate de birourile electorale ale secțiilor de votare de hotare și îl prezintă Comisiei Electorale Centrale în cel mult 48 de ore după închiderea secțiilor de votare.

În cazul în care se stabilește că nici unul dintre candidații la funcția de Președinte al Republicii Moldova nu a întrunit cel puțin jumătate din voturile alegătorilor care au participat la alegeri, se organizează **al doilea tur de scrutin** pentru primii doi candidați stabiliți în ordinea descreșterii numărului de voturi obținute în primul tur.

Al doilea tur de scrutin are loc la 2 săptămîni de la data primului tur, data fiind stabilită de Comisia Electorală Centrală.

Remarcă

Alegătorul nu poate rămîne în incinta secției de votare mai mult timp decît este necesar pentru votare.

Comisia Electorală Centrală, după primirea proceselor-verbale de la toate consiliile electorale de circumscripție, centralizează rezultatele pentru fiecare concurent, întocmește un proces-verbal și un raport cu privire la rezultatele alegerilor pe care le prezintă Curții Constituționale.

Curtea Constituțională confirmă rezultatele alegerilor și validează alegerea unui candidat. Ulterior, acesta depune jurământul în fața Parlamentului și a Curții Constituționale. Din ziua depunerii jurământului începe efectiv exercițiul mandatului de Președinte al Republicii Moldova.

DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE ALEGĂTORULUI

Procesul electoral este unul cu reguli de comportament bine determinate. Astfel, în măsura în care ai drepturi, ai și obligații sau reguli pe care trebuie să le respecti.

Dreptul electoral este dreptul constituțional al cetățeanului de a alege, de a fi ales și de a-și exprima prin vot atitudinea privind cele mai importante probleme ale statului și ale societății în ansamblu.

În cazul în care prin violență, înșelăciune, amenințare, substituie sau prin orice alte mijloace alegătorului îi este împiedicată exercitarea liberă a drepturilor electorale, el poate depune o contestație.

Alegătorii și concurenții electorali pot contesta acțiunile/inacțiunile și hotărârile organelor electorale, acțiunile/inacțiunile concurenților electorali în organele electorale, respectând ierarhia sistemului organelor electorale și în instanțele de judecată.

Totodată, cetățenii și alți subiecți electorali nu au voie să comită contravenții, ei trebuie să fie conștienți de faptul că pentru încălcarea legislației ei poartă răspundere.

Pentru încălcări grave ale legislației electorale se aplică pedeapsă penală. Acțiunile enumerate mai jos sînt considerate infracțiuni penale:

- ✓ **împiedicarea** prin orice mijloace a exercitării libere a dreptului de vot și de a fi ales, aceeași faptă însoțită de **cauzarea** leziunilor corporale grave sau de periclitarea vieții oamenilor;
- ✓ **falsificarea** prin orice mijloace a rezultatelor votării; deschiderea urnelor de vot înainte de termenul stabilit prin lege pentru încheierea votării;
- ✓ **atacarea** localurilor secțiilor de votare, sustragerea urnelor de vot sau a documentelor electorale;
- ✓ **votarea intenționată** a unei persoane fără a avea acest drept, fie de două sau mai multe ori, fie prin introducerea în urnă a mai multor buletine de vot decît are dreptul, fie prin utilizarea unui act de identitate fals sau a unui buletin de vot fals.

